

Državni zbor.

Na Dunaju, 5. decembra.

Kvotna deputacija.

Našim bralcem je znano, da se imata ogrska in avstrijska kvotna deputacija zjediniti, koliko odstotkov naj v prihodnjem desetletju plačuje Ogrska in koliko Avstrija za skupne državne potrebe. Do zdaj so plačevali Ogrji 30%, Avstrijci pa 70%. Avstrijska kvotna deputacija je preračunila, da ima Avstrija v prihodnje plačevati le okoli 62%, Ogrska pa 38%. Ker se pa Ogrji upirajo zvišanju tega prispevka, so se pogajanja razbila in moral bo sedaj po zakonu razsoditi presvitli cesar, koliko naj plačujemo mi, koliko Ogrji. K skupnim državnim zadevam spadajo stroški za armado in mornarico, za zunanje zadeve in za finance.

Leto se bliža svojemu koncu, ko bi se imela rešiti postavnim potom pogodba z Ogrsko. Toda merodajni krogi so zgubili vse upanje, da bi se v teh kratkih dnevih v avstrijskem in ogrskem državnem zboru dala dognati ta zadeva pravočasno, to je pred 1. januarjem 1899. Tudi na Ogrskem ne gre več stvar tako gladko izpod rok, kakor prejšnje čase. Enako, kakor na Dunaju, se upira skrajna levica tudi na Ogrskem vsaki pogodbi z Avstrijo. Ne le avstrijski ministerski predsednik grof Thun je v neprijetnem položaju, tudi Banffy-ju, voditelju ogrskega ministerstva, se godi trda. Iz te zadrege se bo rešilo naše ministerstvo s pomočjo znane § 14. Državni zbor bo imel pred božičem še nekaj se, da reši nekatere res nujne zadeve, potem preneha zborovanje in na podlagi imenovanega paragrafa se podaljša pogoba zopet za eno leto. V novem letu bo vlada skušala dognati, kar se je zdaj začelo. V ta namen sta se podala te dni naš ministerski predsednik grof Thun in finančni minister dr. Kaizl v Budapešto, da se pogovorita z ogrskimi ministri. Avstrijska vlada še do zdaj tudi ni predložila državnega proračuna za leto 1899. Pa saj se za l. 1898. ni rešen državni proračun. Tudi v tej zadevi bo vladi dobro došel znani paragraf 14.

Na Dunaju, 6. decembra.

Začetkoma današnje seje se je prečitalo več interpelacij in prošenj. Med drugimi je priporočal poslanec Žičkar, da sta se prošnji občine Dolič v konjiškem okraju za ustanovitev slovenskega vseučilišča v Ljubljani in prošnja katol. političnega društva v Konjicah, za jezikovno ravnopravnost pri vseh uradih, koder prebivajo Slovenci, sprejele v sejni zapisnik. Dr. Pomerju zlasti prva prošnja ni bila po volji. Govor objavimo prihodnjic.

Finančni minister dr. Kaizl je predložil in razlagal državni proračun za prihodnje leto. Preostanka bo okoli pol milijona goldinarjev, čeravno se ne bo upeljal še zdaj nameravani novi davek na sladkor, ker se bodo pritegnili blagajniški preostanki iz leta 1897. Govoru je zlasti desnica živahno pritrjevala. Dr. Gross je potem zahteval, naj se začne razgovor o odgovoru ministerskega predsednika zastran iztiranih Poljakov in Čehov iz Nemskega. Našim Nemcem oni odgovor grofa Thuna ne ugaja, ker se bojijo, da se utegnejo prijateljske razmere med Avstrijo in Prusijo pretrgati. K temu pa levičarji nikakor ne morejo pritrđiti. Glasovalo se je torej, ali se naj razprava o ministerskem odgovoru dene kot prva točka na dnevni red prihodnje seje ali ne. S 166 proti 126 glasovom se je zavrzel nasvet levičarjev. Ko je enak predlog stavil tudi prusak Iro, predsednik pa ni dovolil, da bi se o njem razpravljalo, so zagnali Schönererjanci grozen hrup in začeli zmerjati predsednika. Predsednik grajalnega odseka grof Haugwitz je naznanil, da sta se dr. Pferše in dr. Herold pobotala; Pferše je preklical svoje besede proti Mladočehom in zavoljo tega nima ta odsek proti nikomur izreči nobene graje.

Slednjic se je sprejel zakon zastran po-

prave reke Donave. Edini Čeh Kulp je govoril pri tej stvari ter priporočal, naj se ne pozabi na popravo strug pri drugih rekah v državi, ki enako škodo delajo, kakor Donava ob hudem deževju. Predsednik predlaga, naj bo bodoča seja v petek 9. decembra, ker mora jutri 7. decembra zborovati pogodbeni odsek. Temu se ustavljajo zopet levičarji ter zahtevajo sejo za jutri, da se vendar enkrat zboljša plača državnim uslužbencem.

Toda večina zbornice je pritrđila predlogu predsednikovemu in seja bo v petek. Ko so nemški narodnjaki napadali predsednika, zakaj važnih stvari ne spravi v razgovor, jim ugovarja rekoč: »Sami ste krivi, da se razprava tako počasi pomika naprej; zakaj pa tratite čas s tako dolgimi govori«. Ta je bila pa mastna. Nekateri levičarski poslanci govorijo brez konca in kraja, brez ozira na to, jeli jih kdo posluša ali ne. — Slovanska krščanska narodna zveza je določila danes tudi svoje ude za nekatere odseke, ki se imajo izvoliti.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Zadnji čas so pisali razni časopisi, da se deželni zbori skličejo za zadnje dni decembra. Poljski list »Gazeta Narodowa«, o kateri se pravi, da ima z vlado zveze, pa piše sedaj, da ta vest ni resnična in da se je rodila le v glavah urednikov. V vladnih krogih še se neki ni govorilo o tem predmetu.

Štajarsko. Naš dosedanji cesarski namestnik marki Baquehem je odstopil in na njegovo mesto je imenovan grof Clary-Aldringen, doslej deželni predsednik v Šleziji. Mož je neki dobrega mišljenja, a slovenski ne zna ne besedice ne. Kako bo mogel se poučiti o slovenskih ulogah, kako bo mogel občevati na svojih službenih potih s Slovenci, kako bo mogel govoriti v deželnem zboru slovenski, nam ni znano. Med cesarskim namestnikom in Slovenci bodo zopet posredovali le referenti. Ti pa ostanejo stari, torej tudi za nas Slovence ni pričakovati nobene spremembe. Proč od Gradca!

Nižje Avstrijsko. Drugi katoliški shod za Nižje Avstrijsko je bil sijajen. Udeležba je bila velikanska. Na shodu je bila prava slika katoliškega pobratimstva. Vsi stanovi so bili zastopani.

Češko. Židovski upliv na Češkem narašča od dne do dne. Vsa obrt in kupčija bo polagoma v židovskih rokah. Tudi pri časnikih so si znali pridobiti vplivna mesta. Zato pa češki časniki znajo veliko govoriti o klerikalizmu, a ničesar o židovskem kapitalizmu, ki bo prav polagoma uničil češke obrtnike in pozneje seveda tudi kmeta. Najboljša obrtniška mesta so v oblasti židov. Na glavnem trgu Kraljevega Gradca imajo židje že vse hiše, samo škofijski dvorec še ni židovski.

Goriško. Goriškim Slovencem se ne godi mnogo boljše nego štajarskim. Tudi tam se zatira vsak pojav narodne zavednosti, kjer se le more. Povodom cesarjeve petdesetletnice so razobesili nekateri goriški Slovenci tudi slovenske zastave. Toda morali so jih na višji ukaz odstraniti. Vse kakor pri nas.

Hrvatsko. Hrvatski deželni zbor je bil dne 6. dec. zopet otvorjen. En dan poprej se je v Zagrebu vršila še dopolnilna volitev. Zmagal je pristaš krščansko-narodne stranke, kanonik Rubetič.

Ogrsko. Na Ogrskem se pričakujejo v političnem življenju velike spremembe. Predsednik državne zbornice, Scilagyi, ki je edini zmožen krotiti razburjene opozicijske duhove, je dal ostavko. Sledil mu je prvi podpredsednik Lang. Tudi minister za Hrvatsko je dal ostavko, ker se z ministerskim predsednikom Banffyjem ne razumeta več. Zdi se, da bo Banffy kmalu zapuščen od svojih dosedanjih prijateljev.

Cerkvene zadeve.

Blagoslovljenje gimnazijske zastave.

Vse šole in vsi zavodi širne avstrijske domovine so slovesno obhajali vladarsko petdesetletnico presvitlega cesarja. Na izvanredno svečan način pa so praznovali ta pomenljivi dan dijaki c. kr. gimnazije v Mariboru. Takega dneva gimnazija morebiti še nikdar ni imela. Vsi mnogobrojni dijaki si ga bodo ohranili celo življenje v najprijetnejšem spominu. Bil je za nje dan posebnega veselja, a tudi dan njihove velike časti. Da bi tem slovesnejše proslavili letošnja dva jubileja — papeževega in cesarjevega — so kupili dragoceno zastavo, katero so svojemu zavodu v trajen spomin darovali. Zastava je v istini krasna, mojstersko delo umetnika Vergerja v Lijonu in tukajšnjih dobro znanih šolskih sester. Velja 315 goldinarjev. Iz svitlorudeče, težke svile je, ter ima na eni strani podobo presv. srca Jezusa, spodaj pa papežev grb; a na drugi strani je podoba sv. Alojzija in spodaj je avstrijski orel. Oba grba in podobi ste izdelani z dovršeno lepim vezenjem. 2. decembra je bila zastava od premilosti knezoškofa dr. M. Napotnika blagoslovljena. Vsi dijaki s prekrasno zastavo so se zbrali v stolni cerkvi. Z njimi je prišlo toliko vernega ljudstva k prelepi slovesnosti, da še nismo nikdar videli stolne cerkve tako natlačeno polne, mnogo ljudi v njo sploh ni moglo priti. Začetkom slovesnosti so imeli premilostljivi knezoškofof na gimnazijske dijake velekrasen nagovor. Razložili so njim v vznesenih besedah pomen zastave, potem so jih pa vneli, naj bodo zvesti sveti cerkvi in svojemu cesarju. Papežev grb naj jih spominja dolžnosti do sv. očeta in do sv. vere sploh. Naj družijo vero z učenostjo; kakor so bili najslavnejši učenjaki zelo pobožni kristjani, tako naj delajo tudi oni vedno čast svojemu verskemu prepričanju. V drugem delu so jih nujno spominjali na dolžnosti, katere imamo vsi do svojega ljubljenega vladarja in do preslavne avstrijske domovine. Slednjic so jih opozorili na dve čednosti, ki ste dijakov najlepši kinč: poko rščina in marljivost. V tem oziru naj jim bode Izveličar sam in sv. Alojzij, kojih podobi kaže krasna zastava, v jasen vzgled; a ravno tako jih na to opominja presvitli cesar, kojega veliko svečanost obhajamo. Tako so premil. knezoškofof v svojem izbornem govoru lepo združili cesarsko slavnost s posebno slavnostjo gimnazijske mladeži. Na vse občinstvo, uradnike, mestne zastopnike in druge odlične udeležnike je govor naredil mogočen vtis. Potem so blagoslovili škof zastavo. Sledila je slovesna sv. maša, pri kateri smo občudovali dični pevski zbor pod umetnim vodstvom gospoda L. Hudovernika. Takega petja niti v velikih mestih ni slišati. Nepopisno lepa, veličastna in ganljiva je bila sklepna pesem: Slavospev Srcu Jezusovemu, katero je pelo nad dvesto pevcev. To je bila prisega večne zvestobe Srcu Jezusovemu! Po sv. maši so se zbrali osmošolci, kot zastopniki cele gimnazije v knezoškofijski palači, da bi se v imenu vseh svojih sošolcev iskreno zahvalili premilostljivemu vladiki za velikansko slovesnost, katero jim je njihova milost privedila. Zraven so prevzvišenemu obljubili, vedno varovati čast svoje zastave ter nikdar ne pozabiti zlatih besed in očetovskih opominov, katere so škof izrazili v svojem govoru. Knezoškofof so imeli še na osmošolce lep nagovor, so dijake pohvalili ter vsakemu podarili knjigo v spomin.

Tako se je slovesno obhajala svečanost, katera ostane vsem udeležencem, posebno dijakom, v neizbrisljivem spominu in kojoj bode mariborska gimnazija zapisala z zlatimi črkami v svojo zgodovino.